

насилницьких дій для досягнення своїх політичних цілей. Термін “правопопулістські партії” не дає вичерпної характеристики сутності цих партій, а тому утруднює їх типологізацію та відмежування від інших правих партій. Тому науковець схиляється до використання поняття праворадикальні партії [1].

Водночас, і А. Шеховцов, і інші вчені, які займаються даною публікацією, і засоби масової інформації часто використовують два найбільш поширені терміни “праворадикальні / радикальні праві” та “крайні праві” як синонімічні та взаємозамінні. У вітчизняному науковому дискурсі чіткої межі між цими термінами поки не проведено. При цьому, можна прослідкувати тенденцію до зростання частоти використання другого із наведених вище понять. З нашого погляду, такий підхід має раціональне зерно, оскільки в українській мові прикметник “радикальний” все ж асоціюється насамперед з тими організаціями та партіями, які підтримують насилницькі методи досягнення своїх цілей і схильні до їх використання самостійно або через близькі до них екстремістські групи. Натомість, термін “крайні праві” є більш вдалим, оскільки не викликає таких асоціацій, а також дозволяє точніше передати розміщення цих партій на ідеологічному спектрі. Тому ми переконані, що найкращим для характеристики нових політичних партій правого спрямування є саме термін “крайні праві”.

Зростання електоральної підтримки крайніх правих партій викликає занепокоєння у європейської та світової спільноти через потенційну зміну політичного порядку денного та можливу загрозу ліберально-демократичному устрою. Через це ці політичні партії отримують дедалі більшу увагу науковців, в тому числі і в Україні. Цей процес відбувається, хоч і повільно, однак у вчених, які досліджують дану проблематику, немає згоди щодо терміну, яким можна було б позначати ці партії. Це створює додаткові труднощі для започаткування та активізації наукової дискусії щодо нових політичних партій правого спрямування, а тому дана стаття може стати точкою відліку для такого обговорення.

Список використаних джерел

1. Шеховцов А. В. Нові праворадикальні партії в сучасних європейських країнах: причини електоральної підтримки: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / А. В. Шеховцов; Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. – Миколаїв, 2010. – 17 с.
2. Betz H-G. The Growing Threat of the Radical Right / Hans-Georg Betz // Right-wing extremism in the twenty-first century / [edited by Peter H. Merkl, Leonard Weiberg]. – London: Frank Cass Publishers, 2003. – P.47–73.
3. Eatwell R. Introduction: the new extreme right challenge / Roger Eatwell // Western Democracies and the New Extreme Right Challenge / [edited by Roger Eatwell, Cas Mudde]. – London: Routledge, 2003. – P.1–16.
4. Eatwell R. Ten theories of the extreme right / Roger Eatwell // Right-wing extremism in the twenty-first century / [edited by Peter H. Merkl, Leonard Weiberg]. – London: Frank Cass Publishers, 2003. – P.47–73.
5. Ignazi P. Extreme Right Parties in Western Europe / Piero Ignazi. – New York: Oxford University Press, 2003. – 272 p.
6. Mudde C. Populist radical right parties in Europe / Cas Mudde. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 404 p.
7. Norris P. Radical right: voters and parties in the electoral market / Pippa Norris. – New York: Cambridge University Press, 2005. – 366 p.

References

1. Shekhovtsov A. V. Novi pravoradykalni partii v suchasnyh yevropeyskykh krainah: prychny elektralnnoi pidtrymky: avtoref. dys. ... cand. polit. nauk: 23.00.02 / A. V. Shekhovtsov; Chonomor. derzh. un-t im. P. Mohyly. – Mykolaiv, 2010. – 17 s.
2. Betz H-G. The Growing Threat of the Radical Right / Hans-Georg Betz // Right-wing extremism in the twenty-first century / [edited by Peter H. Merkl, Leonard Weiberg]. – London: Frank Cass Publishers, 2003. – P.47–73.
3. Eatwell R. Introduction: the new extreme right challenge / Roger Eatwell // Western Democracies and the New Extreme Right Challenge / [edited by Roger Eatwell, Cas Mudde]. – London: Routledge, 2003. – P.1–16.
4. Eatwell R. Ten theories of the extreme right / Roger Eatwell // Right-wing extremism in the twenty-first century / [edited by Peter H. Merkl, Leonard Weiberg]. – London: Frank Cass Publishers, 2003. – P.47–73.
5. Ignazi P. Extreme Right Parties in Western Europe / Piero Ignazi. – New York: Oxford University Press, 2003. – 272 p.
6. Mudde C. Populist radical right parties in Europe / Cas Mudde. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 404 p.
7. Norris P. Radical right: voters and parties in the electoral market / Pippa Norris. – New York: Cambridge University Press, 2005. – 366 p.

Grymska M. I., PhD in Political Science, Associate Professor of Public Administration, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kiev), grymska.mi@ukr.net

New political parties on the right in Europe: the matter of terminology

Main approaches to terminology regarding political parties that emerged in the second half of the twentieth century and are ideologically located on the right side of the political spectrum have been characterized. It is noted that that is more than one perspective on the issue within the foreign political science and the following terms are used: “new right-wing parties”, “radical right / right-wing parties”, “anti-immigrant parties”, “populist right-wing parties” etc. The purpose of the article is to present the most common approaches to naming new European right-wing parties and justify the use of the term “extreme right-wing parties” in Ukrainian discourse.

Keywords: political party, political party family, the new right-wing parties, the radical right parties, extreme right parties.

Грынская М. И., кандидат политических наук, доцент кафедры государственного управления, Киевский национальный университет им. Тараса Шевченко (Украина, Киев), grymska.mi@ukr.net

Новые политические партии правого направления в Европе: к вопросу терминологии

Охарактеризованы основные подходы к терминологическому обозначению политических партий, которые появились во второй половине XX в. и идеологически находятся на правом краю политического спектра. Указано, что в зарубежной политологии не существует единого видения, и используются такие термины как “новые правые партии”, “радикальные правые партии / праворадикальные партии”, “анти-иммигрантские партии”, “популистские правые партии” и др. Целью статьи является представление наиболее распространенных подходов к терминологическому обозначению группы новых европейских партий правого толка и обоснование уместности употребления в украинском научном дискурсе понятия “крайне правые партии”.

Ключевые слова: политическая партия, семья политических партий, новые правые партии, радикальные правые / праворадикальные партии, крайне правые партии.

* * *

УДК 341.17

Ключник Р.М.

викладач кафедри політології, соціології та гуманітарних наук, Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля (Україна, Дніпропетровськ), nobelpolis@yandex.ru

АСЕАН ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В АЗІЙСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

Розкрито основні особливості міжнародного співробітництва в рамках АСЕАН. Проаналізовано історичні передумови створення та подальшого розвитку Асоціації. Розглянуто основні виміри кооперації учасників АСЕАН: політичний, економічний, військовий, культурний. Значну увагу приділено узгодженню інтересів та механізму ведення переговорів. Проаналізовано основні напрями співробітництва Асоціації з іншими країнами регіону на прикладі АСЕАН+3. Доведено, що двостороння кооперація у сфері оборони є

більш гнучкою і забезпечує більш широкий спектр можливостей, оскільки дає можливість будь-якому члену АСЕАН обрати тип, час і масштаб допомоги, який вона може надати. Розглядаються подальші перспективи інтеграційних процесів у рамках АСЕАН. У статті використано історичний, системний, структурно-функціональний, порівняльний та інші методи.

Ключові слова: АСЕАН, Азійсько-Тихоокеанський регіон, міжнародні відносини, політична безпека, глобалізація.

Розпад біполярного світу призвів до зміни розстановки сил не лише у Європі, а й у Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Існуюча за часів Холодної війни система міжнародних відносин зумовила поділ країн на два табори та виокремлення низки країн, що послідовно проводили політику неприєднання. За таких умов проведення скоординованої політики у певному регіоні за участі низки держав дещо ускладнювалося. Глобалізація призвела до кардинальних політичних трансформацій, втім, завершення Холодної війни не стало точкою, що розділила розвиток Азійсько-Тихоокеанського регіону на до і після, втім, активізувалися інтеграційні процеси. Значну роль у заповненні політичного вакууму відіграла АСЕАН, створена ще у 1967 р. Аббревіатура ASEAN походить від англійської назви об'єднання: Association of Southeast Asian Nations (Асоціація держав Південно-Східної Азії). В українських джерелах зазвичай вживається кирилична аббревіатура АСЕАН.

Мета нашої статті – розкрити місце та роль Асоціації держав Південно-Східної Азії у системі міжнародних відносин в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Дана проблематика ґрунтовно досліджена у працях зарубіжних та вітчизняних вчених. Так, японський професор Т. Содзі [4] розглядає співробітництво країн АСЕАН у сфері безпеки. Індонезійський вчений Г. Бенні та його малайзійський колега К. Абдулла [5] досліджують проблеми сприйняття Асоціації громадянами Індонезії на сучасному етапі. АСЕАН як фактор становлення нової системи міжнародних відносин у регіоні знаходиться у центрі уваги російських авторів С. Меньшикової [3], Л. Васильєва [7] та О. Мартинової [9]. Звертаючись до вітчизняних наукових розвідок, дослідження історичних передумов створення Асоціації знаходимо у Н. Городні [1]. Різні аспекти функціонування АСЕАН розглядають Н. Гаврилова та Т. Іванець [6], О. Ярошко [10] та інші автори. Водночас вітчизняна політична наука потребує комплексних політологічних досліджень механізмів функціонування транснаціональних об'єднань, у тому числі АСЕАН.

У глобалізованому світі XXI ст. Асоціація держав Південно-Східної Азії є потужною міждержавною організацією, співставною з такими потужними об'єднаннями, як Європейський Союз, НАФТА і МЕРКОСУР. Сьогодні АСЕАН охоплює десять країн регіону, а саме: Таїланд, Камбоджу, Лаос, М'янму, В'єтнам, Малайзію, Сінгапур, Бруней, Індонезію та Філіппіни. Ядром організації є п'ять засновників: Таїланд, Індонезія, Малайзія, Філіппіни, Сінгапур, що підписали договір про утворення організації 8 серпня 1967 р. у місті Бангкок ("Бангкокська декларація"). Усі перелічені країни, окрім Таїланду (колишній Сіам), тривалий час були колоніями європейських метрополій: Індонезія – Нідерландів; Малайя, Савак і Саравак (нинішня Малайзія), Сінгапур, Бруней і Бірма – Великої Британії; В'єтнам, Лаос і Камбоджа входили до складу

Французького Індокитаю; Філіппіни були підпорядковані США. Незалежність вони здобули лише після Другої світової війни [1, с.7]. Колоніальне минуле зумовило певну недовіру до можливих інтеграційних утворень, адже у перші роки національний інтерес полягав у збереженні територіальної цілісності й захисті державного суверенітету. Характерною рисою цього періоду стала двостороння конфронтація за лініями "Малайзія – Сінгапур", "Індонезія – Малайзія", "Малайзія – Філіппіни". Причина протистояння полягала у територіальних претензіях з боку кожної країни, а у випадку з Сінгапуром вирішувалось також питання суверенітету останнього. Так, уряд Філіппін не визнавав територіального суверенітету Малайзії над провінцією Сабах та сподівався схилити малайзійський уряд до компромісу за підтримки США. У той же час малайзійсько-індонезійська конфронтація на острові Калімантан тривала понад 9 років. Індонезійський уряд, очолюваний генералом Сукарно, з недовірою поставився до новоутвореного королівства, стверджуючи, що Малайзія становить небезпеку для територіальної цілісності Індонезії. Сукарно та тодішній прем'єр-міністр Малайзії А. Тунку мали полярні погляди на перспективи подальшого розвитку регіону. Сукарно виступав за цілковитий нейтралітет у радянсько-американському протистоянні та негатиивно сприймав будь-які дії колишніх метрополій в азійському субрегіоні. Зі свого боку, голова малайзійського уряду не розглядав Велику Британію як неминучу загрозу та підтримував розвиток двосторонніх відносин з колишньою метрополією. Двостороння конфронтація посилювалася ще й тим, що індонезійський уряд сприймав Малайзію як потенційного лідера в Південно-Східній Азії. Нарешті, конфлікт між Малайзією та Сінгапуром було успішно вирішено шляхом надання острівному місту незалежності у 1965 р., і протягом наступних десятиліть країна практично з нуля побудувала економічну, військову, освітню системи [2, с.230].

Незважаючи на складну передісторію створення регіонального інтеграційного утворення, основними цілями АСЕАН, проголошеними у Бангкокській декларації 1967 р., стали:

- прискорення економічного, соціального і культурного розвитку держав-членів на основі співробітництва і взаємодопомоги;
- сприяння встановленню миру і стабільності у регіоні на основі дотримання принципів справедливості і законності і виконання норм Статуту ООН;
- підтримка взаємовигідного співробітництва з іншими міжнародними організаціями [3, с.102].

У 1977 р. між членами Асоціації було підписано базову Угоду про преференційну торгівлю. У даній угоді передбачалося розширення тарифних преференцій, поступовий відхід між нетарифних обмежень у торгівлі, укладання довготермінових контрактів стосовно імпорту товарів, на які розповсюджувалися преференції, надання фінансових пільг шляхом зниження відсоткових ставок. Також було встановлено Правила походження товарів, відповідно до яких торговельні преференції поширювалися на товари, які не менш ніж на 60% були вироблені на території АСЕАН. На початку 1990-х рр. взаємні

тарифні преференції охоплювали понад 12 тисяч найменувань товарів.

На четвертому саміті АСЕАН у Сінгапурі у січні 1992 р. було ухвалено рішення про створення зони вільної торгівлі, метою якої було стимулювання зростання рівня взаємної торгівлі. Протягом наступних 15 років було заплановано скорочення митних платежів на широкий асортимент товарів до рівня 0–5%. У 2000–х рр. країни АСЕАН продовжили поглиблення торговельно-економічних зв'язків уже за межами Асоціації. Лідером за кількістю таких угод є Сінгапур, який уклав угоди про вільну торгівлю з США, Японією, Австралією, Південною Кореєю і Панамою, а також Європейською асоціацією вільної торгівлі. Крім того він є членом часткових зон вільної торгівлі з Китаєм, Індією та Йорданією, а також Транстихоокеанського стратегічного економічного партнерства.

Після краху соціалістичного табору колишні прорадянські держави почали долучатися до інтеграційних процесів у регіоні. Першим до АСЕАН вступив В'єтнам у 1995 р., пізніше – Лаос, М'янма та Камбоджа. Це засвідчило остаточний відхід від позиціонування АСЕАН як антикомуністичної, але водночас не проамериканської організації [4, с.18–19]. На межі століть політична кооперація в рамках АСЕАН зіштовхнулася з низкою внутрішніх та зовнішніх викликів, серед яких основними були азійська економічна криза 1997 р. та посилення терористичної активності після 2001 р. (організації “Абу Сайяф” на Філіппінах та “ДжамааІсламія” в Індонезії, пов'язані з “Аль-Каїдою”). Слід зазначити, що лише 37% індонезійців вважають діяльність АСЕАН успішною [5, с.49]. Таку тенденцію можна порівняти з євроскептицизмом у країнах Західної Європи.

З метою забезпечення співробітництва за межами Асоціації, держави-учасниці ведуть активну роботу в рамках групи АСЕАН+3, до якої, окрім десяти членів (Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни), входять Китай, Республіка Корея та Японія. У квітні 2008 р. АСЕАН та Японія завершили підписання угоди про економічне партнерство. Угода носила всеосяжний характер та являла собою механізм, що має сприяти подальшому просуванню лібералізації торгівлі товарами та послугами, а також встановлювати режим інвестицій. Зміст цієї угоди виходить за рамки того, що було вже передбачено двосторонніми угодами про економічне партнерство Японії з окремими країнами АСЕАН. У ній були визначені наступні принципи, яких не було в серії двосторонніх домовленостей:

- головний напрямок на лібералізацію торгівлі, полегшення і розвиток економічного співробітництва;
- диференційоване ставлення до країн-учасниць, особливо до нових членів АСЕАН, щодо яких передбачається більш гнучкий підхід;
- визнання пільгових умов СОТ щодо економічно менш розвинених країн;
- гнучкість стосовно найбільш “чутливих” секторів економіки Японії та країн АСЕАН;
- надання технічної допомоги та підвищення можливостей [6, с.667].

Згадана угода сприяла зміцненню економічних зв'язків між АСЕАН і Японією і створила більш великі

й ефективні ринки з більш широкими можливостями в цьому регіоні. Подібні договори були підписані АСЕАН і з іншими партнерами по АСЕАН+3 (Китаєм та Південною Кореєю), однак лише договір з Японією поширюється і на інвестиції. Спеціальний розділ цієї Угоди був присвячений співробітництву в галузі енергетики та навколишнього середовища, інформаційних технологій, розвитку трудових ресурсів, малих і середніх підприємств, туризму, транспорту та логістики. За наполяганням японців до Угоди було включено розділ про захист інтелектуальної власності [7, с.223].

У 2005 р. було започатковано щорічний Східноазійський саміт, у роботі якого, окрім 10 членів АСЕАН, беруть участь США, Китай, Японія, Республіка Корея, Індія, Росія, Австралія і Нова Зеландія. Країни-учасниці координують свої дії, зокрема, у питаннях фінансів, енергетики, освіти, охорони здоров'я, ліквідації руйнівних наслідків стихійних лих. Так, на саміті 2014 р. у Найп'ідо (М'янма) обговорювалася проблема боротьби з лихоманкою Ебола, що призвела до смерті кількох тисяч людей по всьому світу. При цьому країни-учасниці не розглядають можливості створення організації на кшталт ОБСЄ, оскільки така інституція завдасть вирішувати суперечки традиційним для цього регіону шляхом консультацій та діалогу (так званім шляхом АСЕАН).

Протягом останніх років низка членів АСЕАН розробили мережу неформальних двосторонніх зв'язків у сфері оборони, що часто описується як павутина оборони АСЕАН. Зміцнення цієї форми співпраці, на думку частини лідерів даних країн, є важливішим, ніж багатостороннє військове співробітництво. Двостороння кооперація у сфері оборони є більш гнучкою і забезпечує більш широкий спектр можливостей; вона дає можливість будь-якому члену АСЕАН обрати тип, час і масштаб допомоги, який вона може надати. Питання національної незалежності і суверенітету не залежить від рішень партнерів по співтовариству. Спільне використання військових ресурсів в рамках АСЕАН стрімко зростає: спільні військові навчання вже стали звичною практикою. Особлива увага в останні роки приділяється повітряним та морським операціям. Наприклад, повітряні сили Таїланду та Сінгапуру проводять спільні навчання на Філіппінах [8, с.43–44].

В основі діяльності організації лежить специфічний метод АСЕАН, який може вважатися гарантією успіху і стабільності. Політико-етичні норми міжнародної взаємодії у рамках Асоціації будуються на індонезійських концепціях діалогу (“мушафарах”) та консенсусу (“муфакат”). Це зумовлює переважання неформального стилю ведення переговорів, значну роль особистих контактів політичних лідерів, принцип невтручання у внутрішні справи країн. Важливою рисою є й те, що в азійських країнах традиційно велике значення надається власне процесу переговорів, при цьому не ставиться за мету негайне досягнення результату [9, с.149].

В АСЕАН, окрім економічної інтеграції та безпекових питань, багато уваги приділяють і культурній складовій співпраці. Сферою культурного

співробітництва країн АСЕАН опікується Комітет з питань культури та інформації (Committee on Culture and Information), що керується порадами Національних комітетів з питань культури та інформації. Культурні проекти АСЕАН фінансуються Культурним фондом АСЕАН та за рахунок коштів країн-партнерів АСЕАН по діалогу. Починаючи із 1978 року, під егідою КОКІ втілено понад 300 культурно-інформаційних проектів [10, с. 64]. У Комітеті розробляють плани дій у сфері культури та інформації.

Таким чином, на початку 2010-х рр. в Азійсько-Тихоокеанському регіоні за безпосередньої участі АСЕАН сформована нова міжнародна архітектура, у центрі якої знаходиться Асоціація. Вона включає майданчики як для політичного, так і для економічного діалогу. Незважаючи на те, що наразі саме торговельно-економічний розвиток є інтенсивнішим, в останні роки цей розрив скорочується: політична взаємодія поступово переходить на якісно новий рівень, що проявляється, зокрема, у порушенні актуальних проблем у сфері безпеки. Що ж стосується перспектив розвитку АСЕАН, то на 31 грудня 2015 р. анонсовано створення єдиного економічного співтовариства, а отже, економічна співпраця між країнами АСЕАН на сучасному етапі не тільки динамічно розвивається, але й поступово виходить на новий рівень. Перспективами подальших досліджень полягають у ґрунтовному та всебічному вивченні закономірностей відносин між Україною та державами, що входять до АСЕАН.

Список використаних джерел

1. Городня Н. АСЕАН: створення й етапи розвитку [Текст] / Н. Городня // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія "Історія". – 2010. – Вип. 102. – С. 7–10.
2. Алишев Т.Б. Опыт Сингапура: создание образовательной системы мирового уровня [Текст] / Т.Б. Алишев, А.Х. Гильмутдинов // Вопросы образования. – 2010. – №4. – С. 227–246.
3. Меньшикова С.М. Роль АСЕАН в становлении региональной архитектуры в АТР [Текст] / С.М. Меньшикова // Вестник МГИМО Университета. – 2012. – №4. – С. 101–108.
4. Shoji T. ASEAN Security Community: An Initiative for Peace and Stability [Text] / T. Shoji // NIDS Security Reports. – 2008. – №4. – P. 17–34.
5. Benny G. Indonesian Perceptions and Attitudes toward the ASEAN Community [Text] / G. Benny, K. Abdullah // Journal of Current Southeast Asian Affairs. – 2011. 6. Гаврилова Н.В. Співпраця Японії та АСЕАН як складова економічної безпеки Південно-Східної Азії [Текст] / Н.В. Гаврилова, Т.М. Іванець // Гілея. – 2012. – Вип. 57. – С. 666–669.
7. Васильев Л. АСЕАН в начале XXI века. Актуальные проблемы и перспективы [Текст] / Л. Васильев. – М. : ИД ФОРУМ, 2010. – 368 с.
8. Sokolsky R. The Role of Southeast Asia in U.S. Strategy Toward China [Text] / R. Sokolsky, A. Rabasa, R. Neu. – Santa Monica: RAND, 2000. – 112 p.
9. Мартынова Е.С. АТЭС vs АСЕАН: генезис, эволюция, перспективы развития [Текст] / Е.С. Мартынова // Вестник международных организаций. – 2012. – №2(37). – С. 145–162.
10. Ярошко О. Засади співробітництва України у сфері культури з країнами Південно-Східної Азії [Текст] / О. Ярошко // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2008. – Вип. 45. – С. 61–70.

References

1. Horodnia N. ASEAN: stvorennia y etapy rosvytku [Text] / N. Horodnia // Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya "Istoriia". – 2010. – Vyp. 102. – S. 7–10.
2. Alishev T.B. Opyt Singapura: sozdanie obrazovatelnoy sistemy mirovogo urovnia. [Text] / T.B. Alishev, Gilmutdinov A.X. // Voprosy obrazovaniia. – 2010. – №4. – S. 227–246.
3. Menshikova S.M. Rol ASEAN v stanovlenii regionalnoy architektury v ATR [Text] / S.M. Menshikova // Vestnik MGIMO

Universiteta. – 2012. – №4. – S. 101–108.

4. Shoji T. ASEAN Security Community: An Initiative for Peace and Stability [Text] / T. Shoji // NIDS Security Reports. – 2008. – №4. – P. 17–34.

5. Benny G. Indonesian Perceptions and Attitudes toward the ASEAN Community [Text] / G. Benny, K. Abdullah // Journal of Current Southeast Asian Affairs. – 2011. – Vol. 1. – P. 39–67.

6. Havrylova N.V. Spivpratsia Yaponii ta ASEAN yak skladova ekonomichnoi bezpeky Pivdenno-Skhidnoi Azii [Text] / N.V. Havrylova, T.M. Ivanets // Gileya. – 2012. – Vyp. 57. – S. 666–669.

7. Vasilyev L. ASEAN v nachale XXI veka. Aktualnye problemy i perspektivy [Text] / L. Vasilyev. – M. : ID FORUM, 2010. – 368 s.

8. Sokolsky R. The Role of Southeast Asia in U.S. Strategy Toward China [Text] / R. Sokolsky, A. Rabasa, R. Neu. – Santa Monica: RAND, 2000. – 112 p.

9. Martynova E.S. ATES vs ASEAN: genesis, evolutsia, perspektivy razvitiya [Text] / E.S. Martynova // Vestnik mezhdunarodnykh organizatsiy. – 2012. – №2(37). – S. 145–162.

10. Yaroshko O. Zasady spivrobitnytstva Ukrainy u sferi kultury z kraynamy Pivdenno-Skhidnoi Azii [Text] / O. Yaroshko // Visnyk Lvivskogo universytetu. Seriya filologichna. – 2008. – Vyp. 45. – S. 61–70.

Kliuchnyk R.M., lecturer of Department of political science, sociology and humanities, Alfred Nobel University (Ukraine, Dnepropetrovsk), nobelpolis@yandex.ru

ASEAN and international cooperation in Asia-Pacific

The distinguishing features of international cooperation within the frames of ASEAN are considered. Historical backgrounds of creation and further development of the Association are analyzed. The main dimensions of ASEAN members (political, economic, military, cultural) cooperation are considered. Essential attention to consequence of interests and mechanism of negotiations is paid. Main directions of cooperation of the Association with other countries are analyzed using the example of ASEAN+3. It is underlined that bilateral cooperation in military sphere is more flexible because each member of ASEAN can choose the type, time and amount of help it is able to provide. Further perspectives of integration within ASEAN are considered. Historical, system, functional, comparative and other methods are used.

Keywords: ASEAN, Asia-Pacific, international relations, political security, globalization.

Ключник Р. М., преподаватель кафедры политологии, социологии и гуманитарных наук, Днепропетровский университет им. Альфреда Нобеля (Украина, Днепропетровск), nobelpolis@yandex.ru

АСЕАН и международное сотрудничество в Азиатско-Тихоокеанском регионе

Раскрыты основные особенности международного сотрудничества в рамках АСЕАН. Проанализированы исторические предпосылки создания и дальнейшего развития Ассоциации. Рассмотрены основные измерения кооперации участников АСЕАН: политическое, экономическое, военное, культурное. Значительное внимание уделено согласованию интересов и механизму ведения переговоров. Проанализированы основные направления сотрудничества Ассоциации с другими странами региона на примере АСЕАН+3. Доказано, что двусторонняя кооперация в сфере обороны является более гибкой и обеспечивает более широкий спектр возможностей, т.к. предоставляет возможность каждому члену АСЕАН выбрать тип, время и масштаб помощи, которые он может предоставить. Рассматриваются дальнейшие перспективы интеграционных процессов в рамках АСЕАН. В статье использованы исторический, системный, структурно-функциональный, сравнительный и другие методы.

Ключевые слова: АСЕАН, Азиатско-Тихоокеанский регион, международные отношения, политическая безопасность, глобализация.

* * *

УДК 325.81:316.346.2(1–4)

Олійник Н. Ю.
кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін, Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (Україна, Львів), olnata@ukr.net

ФЕМІНІСТИЧНІ ТЕОРІЇ ЯК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ЖІНОК: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Стаття присвячена формуванню методологічного інструментарію для дослідження громадсько-політичної активності жінок на основі

Збірник наукових праць "Гілея: науковий вісник"